

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2018

Medobčinska splošna knjižnica Žalec
|Aškerčeva 9a, 3310 Žalec | 03 712 12 52 | skzal@zal.sik.si|

1. UVOD

Tudi v letu 2018 smo dokazali, da znamo skrbno in odgovorno ravnati s proračunskimi sredstvi ter da smo uspešni pri pridobivanju lastnih sredstev.

Večina ciljev, zastavljenih v planu za leto 2018, je bilo doseženih. Nekaj bistveno preseženih.

V nadaljevanju opozorimo na področja, kjer bi lahko bili še uspešnejši, če bi imeli ustrezne kadrovske zmogljivosti in finančna sredstva, ki smo jih načrtovali. Doseganje ciljev so tudi letos ovirale precejšnje zamude pri nakazovanju zahtevkov, zlasti občin Tabor in Vransko. Zaradi omenjenih težav je v tej občini trpela predvsem nabava knjižničnega gradiva, kar uporabniki najprej in najbolj dolgoročno občutijo.

Knjižnice v Spodnji Savinjski dolini so že leta in leta med najbolj finančno in kadrovsko podhranjenimi v Sloveniji, kar dokazujejo nacionalni statistični podatki. Trdimo, da si tudi naši uporabniki zaslužijo najboljšo ponudbo knjižničnega gradiva, informacij in storitev, ki jih lahko nudi knjižnica. Prav tako si zaslužijo ustrezno opremo in prostor. Upamo, da bodo vse občine Spodnje Savinjske doline močna podpora usklajenemu razvoju knjižnic, ki bo omogočal primerljivost na nacionalni ravni.

Kljub vsemu ocenjujemo, da smo v letu 2018 dobro krmarili in se prilagajali situaciji ter spremembam.

1. 1 Zakonske in druge pravne podlage

Strokovno delovanje, status in poslovanje Medobčinske splošne knjižnice Žalec temelji na določbah:

- Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec (Ur. L. RS, št. 11/08),
- Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS, št. 87/01 in 96/02 – ZUJIK),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu (Ur. l. RS, št. 92/2015),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS, št. 77/07 – UPB in spremembe),
- Zakon o lokalni samoupravi (Ur. l. RS, št. 94/07 – UPB in spremembe),
- Zakon o financiranju občin (Ur. l. RS, št. 32/06 – UPB in spremembe),
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Ur. l. RS, št. 51/06 – UPB in spremembe),
- Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 16/07 – UPB in spremembe),
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (Ur. l. RS, št. 69/2006 in spremembe),
- Zakon o javnem naročanju (ZJN-2) – UPB (Ur. l. RS, št. 12/13 in spremembe),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS, št. 73/03 in spremembe),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. l. RS, št. 88/2003),
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Ur. l. RS, št. 19/03),
- Pravilnik o razvidu knjižnic (Ur. l. RS, št. 105/2003),
- Pravilnik o vodenju evidence javnih zavodov na področju kulture (Ur. l. RS, št. 11/03),
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Ur. l. RS, št. 107/08, 6/11 in spremembe),
- Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij (Ur. l. RS, št. 90/07),
- Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti (Ur. l. RS, št. 9/2009),

- Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Ur. l. RS, št. 100/03 in spremembe),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS, št. 29/2003),
- ter drugi zakonski akti in predpisi.

Delovanje knjižnice urejajo interni akti:
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Medobčinske splošne knjižnice Žalec,
- Pravilnik o obratovalnem in delovnem času javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec,
- Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec,
- Pravilnik o računovodstvu,
- Pravilnik o varovanju osebnih podatkov in mnogi drugi.

Poslovno poročilo, ki je del letnega poročila, pripravljam Jolanda Železnik, direktorica, s sodelavci: Karmen, Kreže, Ireno Verbič, Andrejo Hutinski, Bojanom Uranjekom, Nino Trbovšek, Lauro Jelen in Valerijo Jerman.

V nadaljevanju sledijo splošni podatki o zavodu, pravna ureditev in organiziranost zavoda, kadrovska struktura, poročilo o doseženih ciljih in rezultatih z odmiki od plana, poročilo o drugih dosežkih pri poslovanju v proučevanem obdobju ter dolgoročni cilji. Zaključujem z razkritji, mojimi ugotovitvami, nekaterimi predlogi za še bolj uspešno poslovanje v prihodnje ter nekaterimi kazalci uspešnosti.

2. SPLOŠNI PODATKI O ZAVODU

2. 1 Ustanoviteljstvo

Ustanoviteljice Medobčinske splošne knjižnice Žalec so naslednje občine:

➢ Občina Braslovče	12 %
➢ Občina Polzela	13 %
➢ Občina Prebold	12 %
➢ Občina Tabor	4 %
➢ Občina Vransko	6 %
➢ Občina Žalec	53 %.

Z vsemi občinami smo podpisali Pogodbe o zagotavljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe v letu 2018, žal ne za zneske, ki smo jih načrtovali.

Medobčinska splošna knjižnica Žalec je vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Celju pod zaporedno številko 1/7500/00.

Sedež knjižnice: Aškerčeva 9a, 3310 Žalec.
Matična številka: 1708520
Šifra dejavnosti: 92.511
Davčna številka: 41123506
TRR: 01390-6033657908

2. 2 Kontaktni podatki

Telefon: 03 712 12 52
Telefaks: 03 712 12 63
Spletna stran: www.zal.sik.si
Elektronski naslov: skzal@zal.sik.si

3. VODSTVO IN ORGANI KNJIŽNICE

Svet knjižnice sestavlja sedem članov, od tega so štirje člani predstavniki ustanoviteljev (Nejc Šporin, namestnik predsednice, in Vida Štingl sta predstavnika Občine Žalec, Alja Bratuša in Marta Vehovar pa sta predstavnici ostalih občin), en član predstavnik uporabnikov (Lea Uranko) in dva člana predstavnika delavcev (Valerija Jerman, predsednica, in Bojan Uranjek). V tej sestavi je bil imenovan 29. junija 2018 za dobo 5 let. V letu 2018 je bilo 7 sej, od tega dve korespondenčni.

Strokovni svet knjižnice sestavljajo: Biserka Neuholt Hlastec in Neža Zagoričnik, ki ju je v strokovni svet predlagala Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. V strokovnem svetu so še: Irena Verbič (predsednica), Andreja Hutinski, Karmen Kreže, Polonca Bajc Napret in Natalija Žikič Starič. Člani strokovnega sveta v tej sestavi so bili potrjeni junija 2018. V letu 2018 se je sestal 2x.

Knjižnico od 31. 12. 2006 vodim **direktorica** Jolanda Železnik, ki hkrati opravljam funkcijo poslovne in programske direktorice. Direktorica predstavljam in zastopam knjižnico neomejeno, organiziram in usklajujem poslovanje knjižnice, določam poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje, sprejemam druge odločitve, pomembne za uresničevanje smotrov in ciljev knjižnice, in strokovno vodim knjižnico.

Kolegij direktorja sestavlja skupina ključnih strokovnih sodelavcev. V letu 2018 so se sestajali ob ponedeljek ob 11. Uri, in sicer 18x. Obravnavali so tekoče naloge v zvezi z delom ter se medsebojno informirali. Vsi zapisniki kolegija so objavljeni na intranetu in shranjeni v arhivu knjižnice.

Imeli smo tudi 2 sestanka vseh zaposlenih in več krajših priložnostnih strokovnih razgovorov. Za obveščanje smo uporabljali tudi dopisovanje prek intraneta in elektronske pošte. Poleg formalnega komuniciranja je bilo precej tudi neformalnega.

4. ORGANIZIRANOST ZAVODA

4. 1 Organiziranost knjižnične mreže

Knjižnica ima v sestavi naslednje organizacijske enote:

- ✓ Občinsko knjižnico Braslovče
- ✓ Občinsko knjižnico Polzela
- ✓ Občinsko knjižnico Prebold
- ✓ Občinsko knjižnico Tabor

- ✓ Občinsko knjižnico Vransko
- ✓ Občinsko knjižnico Žalec
- ✓ Krajevno knjižnico Griže
- ✓ Krajevno knjižnico Liboje
- ✓ Krajevno knjižnico Petrovče
- ✓ Krajevno knjižnico Ponikva in
- ✓ Krajevno knjižnico Šempeter.

V sistem Cobiss so vključene vse enote.

V vseh enotah nudimo obiskovalcem podobne storitve:
- izposojo knjižničnega gradiva na dom in/ali v čitalnico,
- medknjižnično izposojo,
- prireditve za otroke in odrasle,
- uporabo OPAC-a,
- uporabo interneta,
- uporabo elektronskih baz in še mnoge druge.

V osrednji enoti imamo še domoznanski oddelek.V letu 2017 se je razširil v nove prostore, ki smo jih pridobili z dograditvijo Doma II. slovenskega tabora Žalec in preselitvijo dela ZKŠT Žalec.

Zaposleni v organizacijskih enotah so:
- intenzivno ugotavljali potrebe po gradivu,
- motivirali uporabnike za uporabo knjižnic,
- organizirali kulturne in izobraževalne prireditve za otroke in mladino,
- izposojali knjižnično gradivo, svetovali in pomagali pri izboru gradiva,
- vzgajali in izobraževali uporabnike za pravilno uporabo knjižnice ...

Osrednja knjižnica v Žalcu je skrbela za:
- nabavo in obdelavo gradiva,
- pridobivanje in obdelovanje domoznanskega gradiva,
- strokovno svetovalno dejavnost za razvoj knjižnic,
- upravljanje in strokovno vodenje knjižnic,
- izdelavo strokovnih informacij,
- medknjižnično izposojo,
- spremljanje in uvajanje novosti v dejavnost knjižnic,
- vzdrževanje komunikacijske tehnologije in programske opreme ter
- dopolnilno izobraževanje kadra ...

Vse naše enote delujejo kot informacijsko, kulturno, sprostitveno, izobraževalno, komunikacijsko in socialno središče lokalne skupnosti. Mreža knjižnic je zanovana celovito, povezana je z ostalimi knjižnicami, predvsem pa z ostalimi organizacijami v lokalni skupnosti, še zlasti s šolami in kulturnimi ustanovami. Knjižnice so vzpostavile povezave za izmenjavo informacij, idej, storitev in strokovnega znanja. Rezultat je manjše podvajanje storitev, združevanje virov za boljši učinek in izboljšanje vseh storitev v mreži.

4.2 Odprtost organizacijskih enot

enota	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek	Sobota	SKUPAJ
Braslovče	8.00 – 13.00	12.30 – 18.00		12.30 – 18.00	8.00 – 13.00	8. 00– 12.00	**25**
Polzela	12.00 – 19.00		12.00 – 19.00	8.00 – 14.00	8.00 – 14.00	8.00 – 12.00	**30**
Prebold		14.00 – 18.00	14.00 – 18.00	8.00 – 12.00		8.00 – 12.00	**16**
Tabor		14. 00 – 18.00					**4**
Vransko		12.00 – 18.00			12.00 – 18.00	8. 00– 12.00	**16**
Žalec	8. 00– 19.00	8.00 – 15.00	8.00 – 19.00	8.00 – 15.00	8.00 – 19.00	7. 00– 12.00	**52**
Griže			15.00 – 19.00				**4**
Liboje	16.00 – 18.00*						**2**
Petrovče		11. 00– 13.00			16. 00– 18.00		**4**
Ponikva		13. 00– 17.00					**4**
Šempeter		17.00 – 19.00					**2**
SKUPAJ							**159**

Tabela 1: Pregled odprtosti enot (*odprta vsak prvi ponedeljek v mesecu)

Odprtost organizacijskih enot prilagajamo potrebam uporabnikov, seveda vedno skladno s soglasji ustanoviteljev in sveta zavoda. Povečali smo število odprtosti, in sicer za 6 ur na teden.

Sicer pa je naša knjižnica ne le knjižnica na dotik, pač pa je tudi virtualna, kar pomeni, da je z določenimi storitvami uporabnikom na voljo 24 ur na dan. Na naši domači strani www.zal.sik.si si lahko gradivo podaljšajo, naročijo ali rezervirajo, od doma pa lahko uporabljajo tudi nekatere elektronske podatkovne zbirke in e-knjige.

4.3 Tehnična opremljenost enot

enota	fotokopirni stroj	projektor	TV, DVD	radio	detektor denarja	fotoap.	čitalniška mesta	m²
Braslovče	1	1	1	1	1	-	30	167,21
Polzela	1	-	1	1	1	1	20	402
Prebold	1	1	-	1	-	1	18	287
Tabor	-	-	-	-	-	-	7	65
Vransko	1	-	1	1	-	1	7	125
Žalec	1	1	1	1	1	1	29	579
Griže	-	-	-	-	-	-	3	64
Liboje	-	-	-	-	-	-	14	22
Petrovče	-	-	-	-	-	-	20	43
Ponikva	-	-	-	1	-	-	1	36
Šempeter	-	-	-	-	-	-	6	60
SKUPAJ	**5**	**3**	**4**	**6**	**3**	**4**	**132**	**1850,21**

Tabela 2: Tehnična opremljenost enot

4.4 Računalniška opremljenost enot

Enota	za uporabnike	za zaposlene	**Skupaj**
Braslovče	3	1	4
Polzela	3	1	4
Prebold	3	1	4
Tabor	1	1	2
Vransko	3	1	4
Žalec	6	15	21
Griže	1	1	2
Liboje	-	1	1
Petrovče	-	1	1
Ponikva	-	1	1
Šempeter	-	1	1
SKUPAJ	**20**	**25**	**45**

Tabela 3: Računalniška opremljenost enot

5. KADROVSKA STRUKTURA

5.1 Sestav zaposlenih 31. 12. 2018:

Jolanda Železnik, direktorica,
Irena Štusej, bibliotekarka,
Irena Verbič, višja knjižničarka,
Andreja Hutinski, višja knjižničarka,
An Poet, knjižničar, (daljša bolniška odsotnost),
Karmen Kreže, bibliotekarka,
Bojan Uranjek, informatik VII/1,
Laura Jelen, bibliotekarka,
Valerija Jerman, bibliotekarka,
Nina Trbovšek, strokovna sodelavka V,
Lea Felicijan, bibliotekarka,
Renata Novak, bibliotekarka,
Tina Uranko, knjižničarka,
Tanja Pilih, knjižničarka,
Anja Štorek, javna delavka,
Matevž Čadej, javni delavec,
Lucija Cestnik, nadomeščanje daljše bolniške odsotnosti.

Od 15 zaposlenih ima stalno prebivališče v Občini Žalec 8 javnih uslužbencev, v Občini Prebold 1, v Občini Vransko 1, v Občini Celje 1, v Občini Polzela 1, v Občini Braslovče 1, v Občini Hrastnik 1 in v Občini Vojnik 1.

Omogočili smo opravljanje obvezne šolske prakse eni dijakinji, delovno prakso pa je opravljal en štipendist Občine Žalec. Z eno osebo smo sklenili pogodbo na osnovi trajanja operacije št. 604-2/2017-52-2 Pridobivanje dodatnih znanj za mlade na področju kulturnih dejavnostiv okviru JSKD.

6. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH

V nadaljevanju navajam primerjavo doseženih ciljev in rezultatov s planiranimi, ki so bili opredeljeni v vsebinskem planu za leto 2018, ki sem ga pripravila direktorica Jolanda Železnik s sodelavci in ga je obravnaval ter sprejel svet zavoda na seji, ki je bila 30. 11. 2017.

6.1 Finančna konstrukcija

Izkaz prihodkov in odhodkov od 1. 1. do 31. 12. 2018 izkazuje v JZ Medobčinska splošna knjižnica Žalec **presežek prihodkov nad odhodki v znesku 1.463,59 €**. Vseh prihodkov je bilo 564.006,01 €, odhodkov pa 562.542,42 €. Lastnih prihodkov je bilo 69.935,28 €, kar je 12,4 % vseh prihodkov. Več podrobnosti v računovodskem poročilu, ki je sestavni del letnega poročila.

Pregled poslovanja po občinah – izkaz prihodkov in odhodkov od 1. 1. do 31. 12. 2018:

Občina Braslovče	+ 3.941,65 €
Občina Polzela	- 3.388,99 €
Občina Prebold	- 396,07 €
Občina Tabor	+ 789,59 €
Občina Vransko	- 1.759,38 €
Občina Žalec	+ 2.276,79 €

6.1.1 Odmik od plana

Zelo smo zadovoljni z rezultatom v tekočem letu, ki je pozitiven ves moj mandat. Dokazuje, da delujemo ekonomično, gospodarno, varčno, premišljeno in učinkovito.

Zavod izkazuje 21.402,26 € presežka (skupen izid, upoštevajoč prenos rezultata preteklih let) in s tem zagotovo uresničuje pričakovanja mnogih, še zlasti tistih, ki zavode spodbujajo k ustvarjanju presežka in ne izgube.

6.2 Kadrovska struktura in izobraževanje

Stalnemu izobraževanju dajemo velik poudarek, saj moramo zaposleni ves čas slediti spremembam in novostim v stroki, kot tudi spremembam predpisov na različnih področjih. Posebej pa se zavedamo pomembnosti poznavanja področja komuniciranja, čustvene inteligence in novih e-medijev. Potrebe uporabnikov po znanju, informiranju, izobraževanju in kulturi so vedno večje ter vedno bolj raznolike, kakovostno jih lahko zadovoljuje le izobražen, strokoven, napreden in usposobljen knjižničar. Izobraževali smo se na organiziranih seminarjih, delavnicah, pa tudi interno. Permanentno izobraževanje je bistveno za prilagajanje spreminjajoči se vlogi knjižnic v družbi. In nenazadnje: knjižničarji bi morali biti etično zavezani, da sodelujemo v sodobnih oblikah komuniciranja, zato jih moramo poznati.

Pomembno je tudi zavedanje, da tistega, ki dela danes tako, kot je včeraj, jutri ne bo več. Spoznavamo primere dobrih praks, obiskujemo knjižne sejme in knjižnice doma in po svetu. Prepričani smo, da tudi zato rastemo in napredujemo ter uspešno zadovoljujemo pričakovanja naših uporabnikov.

Navajamo pregled izobraževanj s številom udeležencev:

VRSTA IZOBRAŽEVANJA	št. udeležencev
Izobraževala delavnica Obveznosti varstva osebnih podatkov po novi Uredbi GDPR	1
Izobraževanje Erasmus (sodelovanje na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa) za potencialne prijavitelje projektov Strateška partnerstva	2
Izobraževanje direktorjev splošnih knjižnic – Kadrovski minimum na področju zaposlovanja delavcev, pri vodenju kadrovskih evidenc in arhiviranju personalnih map , Kultura vedenja, poslovni bonton in protokol	1
Izobraževanje direktorjev splošnih knjižnic – Varstvo osebnih podatkov v luči nove uredbe UE	1
Izobraževanje Slaba drža: vzrok ali posledica	11
Seminar Napredovanja javnih uslužbencev v letu 2018 (Ocenjevanje, napredovanje in nagrajevanje delovne uspešnosti javnih uslužbencev – izvedba postopka v letu 2018)	2
Udeležba na izobraževanju statistikov	1
Udeležba na izobraževanju Uporaba družbenih medijev in mobilnih aplikacij v knjižnicah ter predstavitev MCobiss	3
Udeležba na Kongresu pisarniške odličnosti - ADMA	1
Izobraževanje direktorjev splošnih knjižnic – Analiza lokalnega okolja in odnosov: priprava za sprejemanje najboljših odločitev za prihodnost	1
Izobraževanje direktorjev splošnih knjižnic – delavnica: Oblikovanje pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v knjižnicah, Varstvo osebnih podatkov v luči nove uredbe UE	1
Izobraževanje Prestavitev vloge pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov in njihovih nalog	1
Udeležba na strokovnem posvetu Beremo skupaj	4
Udeležba na izobraževanju Uporaba orodja za izvoz podatkov (izpisi in statistike)	3
Udeležba na posvetovanju sekcije ZBDS »Standardi in knjižnice«	2
Udeležba na izobraževanju Predstavitev strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice	1
Udeležba na tečaju COBISS3/Izpisi	2
Udeležba na DOMFESTU – Domoznanstvo v lokalni skupnosti – prostor sinergije in sodelovanja	3
Udeležba na Cobiss konferenci 2018	1
Udeležba na tečaju – Napredni tečaj Excel 2013	13
Udeležba na izobraževanju za javna dela 2019	1
Udeležba na skupščini združenja splošnih knjižnic	1
Udeležba na izobraževanju NLP	1

Tabela 4: Pregled izobraževanja

zap.št.	šifra delovnega mesta	delovno mesto	tarifni razred	sistemizirano	dejansko število zap. 31.12.2018
1	J032001	čistilka II	II	Outsourcing	Outsourcing
2	J035092	vzdrževalec V (I)	V	1	0
3	J017090	računovodja VII/1	VII/1	Outsourcing	Outsourcing
4	J034035	manipulant IV	IV	1	0
5	G025011	knjižničar	V	4	3
6	G026023	višji knjižničar	VI	2	2
7	G027004	biblotekar	VII/1, VII/2	8	6
8	J015038	strokovni delavec V	V	1	1
9	J017025	informatik VII/1	VII/1	1	1
10	B017841	direktor	VII/2	1	1
				19	14

Tabela 5: Sistemizirana in zasedena delovna mesta na dan 31.12.2018

6.2.1 Odmik od plana

Plan je ostal neizpolnjen glede novih prepotrebnih zaposlitev, saj smo tudi v programu dela za leto 2018 zapisali, da bi poleg že zaposlenih nujno potrebovali še dva knjižničarja (lahko tudi knjižničarja in manipulanta) in enega bibliotekarja. Z javnimi deli blažimo hudo kadrovsko podhranjenost, a le blažimo.

Leta 2018 je bilo 1328 ur zdravstvenega absentizma (v letu 2017 smo zabeležili 1108 ur, kar je 220 ur manj).

6.3 Knjižnično gradivo (statistične podatke sta pripravili Irena Verbič in Laura Jelen)

Gradivo v naši knjižnici je urejeno po sistemu UDK – univerzalna decimalna klasifikacija, ki razvršča znanje v deset glavnih skupin, označenih s števili od 0 do 9 (razen 4). Znotraj UDK je gradivo urejeno po abecedi avtorjev. Vso gradivo je v prostem pristopu (nobena enota nima skladišča), gradivo za otroke in mladino je postavljeno ločeno od gradiva za odrasle in je urejeno po starostnih stopnjah. Strokovno gradivo je barvno označeno, kar omogoča večjo preglednost in lažjo najdljivost.

občina	za knjižnično gradivo s prenosom iz leta 2017 v €	EUR / prebivalca
Braslovče	6.245,47	1,13
Polzela	7.180,15	1,16
Prebold	4.479,36	0,89
Tabor	2.203,25	1,33
Vransko	6.536,74	2,50
Žalec	28.900,47	1,36
občine SKUPAJ	55.545,44	1,31

Tabela 6: Pregled sredstev za nakup knjižničnega gradiva po občinah

V letu 2018 smo nabavili za 93.554,44 € knjižničnega gradiva. 38.009,00 € je delež Ministrstva za kulturo RS, delež občin ustanoviteljic pa znaša 55.545,44 €. Ostanek iz leta 2017 je znašal 6.096,43 €, v leto 2019 pa smo prenesli 7.075,37 € (za nemoteno nabavo v prvih mesecih).

Tudi v letu 2018 je bil osnovni vir pridobivanja in dopolnjevanja knjižnične zbirke nakup gradiva. Kot nakup smo obdelali 5531 enot knjižničnega gradiva, od tega 301 enot neknjižnega gradiva, plus 31 enot neinventariziranega domoznanskega gradiva (razglednice).

Pri nakupu smo skušali slediti strokovnim priporočilom, ki pravijo, da je pri nabavi knjižničnega gradiva potrebno nabaviti 60 % stroke in 40 % leposlovja, znotraj tega 30 % za mladino in otroke. Dosegli smo razmerje 48 % stroke in 52 % leposlovja ter 31 % za otroke in mladino. Ves čas smo upoštevali tudi potrebe in želje uporabnikov.

Z dobavitelji smo uspeli dogovoriti dobre nakupne pogoje. Pri nabavi gradiva moramo upoštevati tudi prostorske pogoje, tako v Žalcu zelo malo nabavljamo dvd-je, ker nimamo primernih prostorov za hrambo. Velika prostorska stiska je tudi v nekaterih krajevnih knjižnicah, še zlasti v Krajevni knjižnici Petrovče. Tako so uporabniki prikrajšani za raznovrstna gradiva, ki bi jih lahko uporabljali, če bi bili knjižnični pogoji ustreznejši.
Nabavo knjižničnega gradiva smo izvajali skladno z Letnim načrtom nakupa knjižničnega gradiva za leto 2018 in Dokumentom o nabavni politiki. Naša nabavna politika je transparentna z vidika uporabnikov, stroke in financerjev.

Knjižnica pridobiva gradivo tudi z darovi, zamenjavo in t.im. starim fondom. Takoj za nakupom je največji delež darov. Darovi prihajajo v knjižnico od organizacij, avtorjev, založb, predvsem pa od zasebnikov. Z zameno se nadomesti gradivo, ki ga bralci poškodujejo ali uničijo.

	nakup	dar	zamena	stari fond	lastna izdaja	skupaj
BR	684	406	5		5	1100
PO	722	429	9		5	1165
PR	577	295	7		5	884
TA	316	118	2		5	441
VR	582	306	16		5	909
ŽA	2459	1537	30	9	21	4056
GR	44	68			3	115
LI	6	19			3	28
PE	7	40	1		3	51
PN	43	37			3	83
ŠE	14	17			3	34
ŽP	77					77
Skupaj	5531	3272	70	9	61	8943

Tabela 7: Struktura prirasta knjižnega gradiva v letu 2018 po enotah

Vrsta nakupa gradiva	znesek	poprečna cena
Knjige in neknjižno gradivo – 5531 enot	76.238,69	13,80
Serijske publikacije – 151 naslovov	12.962,55	85,84
Neinventarizirano dom. gradivo – 31 kosov	1.232,00	39,74
e-podatkovne baze – 6	528,58	88,10
Biblos – 1 (287 naslovov)	2.592,62	9,03
Skupaj – 6006	93.554,44	**15,6**

Tabela 8: Razdelitev porabljenih sredstev za nakup knjižničnega gradiva v letu 2018

V letu 2018 smo odpisali 4603 enot gradiva. Knjižnica izloča in odpisuje: poškodovano, umazano, nepopolno gradivo, katerega deli so uničeni, odvečne izvode, po katerih ni več povpraševanja, zastarelo gradivo in starejše izdaje, ki se lahko nadomestijo z novejšimi.

Metodologija izračuna vrednosti odpisanega gradiva za leto 2018 (povzeta po priporočilu slovenskih splošnih knjižnic):
- odpisano gradivo, ki je staro od 1-3 leta vrednotimo 80 % povprečne vrednosti za posamezno vrsto gradiva v letu 2018 (12,48 €);
- odpisano gradivo, ki je staro od 4-9 let vrednotimo 10 % povprečne vrednosti za posamezno vrsto gradiva v letu 2018 (1,56 €);
- odpisano gradivo, ki je staro več kot 10 let vrednotimo 2 % povprečne vrednosti za posamezno vrsto gradiva v letu 2018 (0,312 €);

1-3 let	Vrednost	4-9 let	Vrednost	10 in več let	Vrednost
80	998,40 €	689	1.074,84 €	3834	1.196,21 €

	enot	vrednost v €
odpis 2018	4603	3.269,45

	odpis 2011	odpis 2012	odpis 2013	odpis 2014	odpis 2015	odpis 2016	odpis 2017	odpis 2018
Braslovče	192	272	50	112	131	231	98	144
Polzela	146	25	33	551	23	37	199	350
Prebold	288	157	231	330	113	68	450	271
Tabor	43	215	150	173	2	53	101	28
Vransko	142	18	166	243	34	46	271	173
Žalec	3162	1 275	1737	4 421	676	1537	3077	3443
Griže	1	95	99	351	2	20	17	74
Liboje	0	0	45	28	0	2	1	67
Petrovče	0	0	11	43	0	2	32	16
Ponikva	299	9	35	50	9	52	49	26
Šempeter	0	4	188	175	0	60	3908	
Premična	0	1	4	6	3	2	5	11
SKUPAJ	4 273	2 071	2 749	6 483	993	2110	8208	4603

Tabela 9: Primerjava odpisa gradiva 2011 – 2018 (2014 je bila opravljena inventura knjižničnega gradiva)

	prirast 2011	prirast 2012	prirast 2013	prirast 2014	prirast 2015	prirast 2016	prirast 2017	prirast 2018	stanje 31.12.2018
Braslovče	787	916	1 002	765	864	951	1125	1100	18743
Polzela	1 009	941	802	662	710	757	1048	1165	20487
Prebold	920	744	1 371	583	737	702	731	884	18986
Tabor	243	587	323	300	309	473	355	441	7543
Vransko	806	1 053	699	786	862	859	846	909	17330
Žalec	3 901	3 589	3 617	2 803	2842	2399	3405	4056	92925
Griže	178	179	187	80	61	61	104	115	8855
Liboje	100	120	115	49	30	33	30	28	2554
Petrovče	65	113	269	72	94	38	114	51	2961
Ponikva	472	225	180	105	127	88	69	83	3728
Šempeter	58	68	133	46	32	26	29	34	661
Premična	17	100	372	196	99	51	135	77	470
SKUPAJ	8 557	8 635	9 070	6 447	6767	6438	7991	8943	195244

Tabela 10: Primerjava prirasta (nakup, dar, zamena, stari fond, drugo) knjižnega gradiva 2011- 2018

Krajevna knjižnica Petrovče je edina v vsej mreži, kjer v enem prostoru poleg knjižnične dejavnosti potekajo še nekatere druge in kjer ima ključ od prostora s knjigami in ostalim gradivom več uporabnikov prostora, zato ne moremo prevzeti odgovornosti za knjige, čeprav so le-te naše osnovno sredstvo.

6.3.1 Odmiki od plana

Da bi dosegli normativ nakupa 250 izvodov /1000 prebivalcev bi potrebovali 161.036 €, kolikor smo tudi načrtovali. Na voljo smo imeli le 93.554,44 €, kar pomeni, da tudi nismo dosegli načrtovanega števila nakupa glede na število prebivalcev. Zaradi hudega primanjkljaja sredstev za nakup knjižničnega gradiva je nemogoče dosegati priporočljivo strukturo prirasta.

Za nakup serijskih publikacij smo načrtovali 13.000 €, porabili smo jih 12.962,55 €.

Načrtovali smo, da bomo za domoznansko zbirko porabili 4.000 €, dejansko smo jih 2.423,50 €.

Za nakup podatkovnih baz smo načrtovali 4.000 €, porabili smo 3.121,20 €

6.4 Uporabniki

Da bi obdržali ali povečali število uporabnikov in članov smo izvajali številne projekte in prireditve za otroke, mladino in odrasle, ki jih podrobno navajamo v nadaljevanju, poskrbeli smo tudi za medijsko odzivnost in za informiranost prek naše spletne strani www.zal.sik.si, kjer obveščamo o vsem, kar se dogaja v knjižnici ter gradimo zanimiv arhiv prireditev, ki so potekale v naših enotah. Še posebej so za obveščanje o dogajanju v naši knjižnici poskrbeli Novi tednik, Utrip Savinjske doline, STV, VTV, Radio Celje, Celjska televizija, Tone Tavčar in Darko Naraglav, za kar smo iskreno hvaležni. Ocenjujemo, da je bilo obveščanje in poročanje o našem delu korektno. Lani nas je ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic obiskala ekipa RTV SLO in nas predstavila v zelo gledani oddaji Slovenska kronika na 1. programu TV. Uporabnike ves čas usposabljamo za samostojno iskanje gradiva po knjižnici in po elektronskem katalogu. V ta namen smo tudi v letu 2018 organizirali tečaj, vsekakor pa se temeljito ukvarjamo tudi z vsakim posameznikom, še zlasti ob prvem obisku knjižnice.

Da bi bili bralcem še bolj prijazni, jim dajemo možnost, da s pisno utemeljitvijo zaprosijo za znižanje zamudnine. Te vloge obravnavamo skladno s Pravilnikom o obravnavi vlog za znižanje zamudnine. V letu 2018 smo prejeli in obravnavali 57 vlog, kar je kar 30 manj, kot leto prej.

Še vedno pa posvečamo pozornost ljudem s posebnimi potrebami, saj beremo v Domu upokojencev na Polzeli, v Našem domu na Vranskem in v Domu Nine Pokorn Grmovje. Brati smo začeli tudi v Domu upokojencev Prebold in se družiti z varovanci VDC Muc Braslovče, Sožitje Žalec in Podmornica Žalec.

Vsakega bralca, ki več kot eno leto ni obiskal knjižnice in ima poravnane vse obveznosti, brišemo iz naših evidenc (skladno z Zakonom o varstvu osebnih podatkov Ur. L. RS, št. 94/2007) in ga ob prvem naslednjem obisku ponovno vpišemo kot novega bralca. Izbris neaktivnih članov smo izvedli 5. 10. 2018. Izbrisali smo 944 neaktivnih članov, ki so izpolnjevali pogoje za izbris.

mesto vpisa	število vpisov 2018	število vpisov 2017	število vpisov 2016	število vpisov 2015	število vpisov 2014	število vpisov 2013	število vpisov 2012	število vpisov 2011	število vpisov 2010	število vpisov 2009	število vpisov 2008	število vpisov 2007	število vpisov 2006
01 Žalec	423	449	462	405	507	413	360	434	446	417	384	363	354
02 Vransko	57	63	62	62	38	52	40	60	47	61	68	47	51
03 Polzela	80	98	101	104	106	117	100	191	96	74	60	37	54
04 Griže	1	4	4	9	13	7	6	7	6	11	28	48	16
05 Šempeter	3	3	1	2	13	3	0	6	6	5	39	2	12
06 Braslovče	122	134	102	45	33	51	44	35	26	33	34	33	22
07 Prebold	84	77	91	93	77	95	119	168	90	67	45	49	68
08 Tabor	19	22	34	16	26	29	21	29	29	11	12	12	8
09 Petrovče	2	5	1	1	8	2	78	7	5	12	12	11	2
10 Liboje	1	1	3	1	3	4	2	4	3	3	3	8	13
11 Ponikva	9	21	4	11	12	15	7	19	14	7	26	51	7
SKUPAJ	**801**	**877**	**865**	**749**	**836**	**788**	**777**	**960**	**768**	**701**	**711**	**667**	**607**

Tabela 11: Vpis novih članov v letu 2018 in primerjava z leti 2017, 2016, 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007 in 2006

Iz tabele 11 je razvidno, da je v primerjavi z letom 2017 večji vpis le v Občinski knjižnici Prebold.

enota	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	% prebiv. 2011	% prebiv. 2012	% prebiv. 2013	% prebiv. 2014	% prebiv. 2015	% prebiv. 2016	% prebiv. 2017	% prebiv. 2018
01 Žalec	3397	3393	3501	3501	3309	3297	3473	3699	18,0	17,9	17,9	18,8	17,6	18	18,6	19,3
02 Vransko	490	492	492	496	535	578	564	613	18,8	18,5	18,8	19,1	20,6	22	21,6	23,5
03 Polzela	780	831	885	889	876	883	853	897	13,1	13,8	14,6	14,6	14,3	14	13,8	14,5
04 Griže*	141	134	144	125	116	112	123	120								
05 Šempeter*	82	90	84	91	85	83	51	29								
06 Braslovče	375	375	404	413	447	542	701	788	7,0	6,9	7,44	7,5	8,2	10	12,6	14,3
07 Prebold	626	776	759	686	686	697	713	697	12,4	15,5	15,12	13,6	13,7	14	14,1	13,8
08 Tabor	158	163	205	211	189	207	234	221	9,9	10,0	12,55	13	11,5	13	14,1	13,3
09 Petrovče*	79	33	118	102	89	83	86	76								
10 Liboje*	70	77	67	49	49	39	34	31								
11 Ponikva*	111	109	140	130	118	102	125	103								
Premična		21	31	31	97	97	73	62								
SKUPAJ	6309	6494	6830	6724	6596	6711	7030	7387	15	15,4	16,2	16	15,6	16	17,0	17,4

Tabela 12: Število aktivnih članov 31. 12. 2018 in primerjava z leti 2017, 2016, 2015, 2014, 2013, 2012 in 2011
*** pod občino Žalec**

Iz tabele 12 je razvidno število aktivnih članov na dan zadnji dan leta 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 in 2018 ter % glede na število prebivalcev. Pod aktivne člane štejemo tiste, ki si v tekočem letu vsaj enkrat izposodijo, vrnejo ali podaljšajo gradivo. Število aktivnih članov **narašča**, kar je v ostalih slovenskih splošnih knjižnicah le izjemoma. Med občinskimi knjižnicami je največ aktivnih članov v primerjavi s številom prebivalcev v knjižnici na Vranskem. Odstotek aktivnih članov se je povečal povsod, razen v Preboldu. Najbolj izrazito se je povečal na Vranskem in v Braslovčah.

kategorija bralcev	a) aktivni člani 2018 šteti samo enkrat	b) aktivni člani 2018 šteti v vsakem oddelku posebej	% - b)
001 predšolski otroci	691	762	10,3
002 osnovnošolci	1528	1813	24,5
003 srednješolci	477	571	7,8
004 redni študenti	270	361	4,9
006 zaposleni	1556	2151	29,1
011 upokojenci	649	821	11,1
012 nezaposleni*	85	119	1,6
018 brezposelni**			
Drugo	536	789	10,7
Skupaj	**5792**	**7387**	**100**

Tabela 13: Struktura aktivnih članov po kategorijah 31.12.2018 (*so brez službe, vendar niso prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje – niso prejemniki denarnega nadomestila; **prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje in so aktivni iskalci zaposlitve)

Iz tabele 13 pa lahko razberemo, da med člani še prevladujejo zaposleni. Sledijo osnovnošolci, nato upokojenci in predšolski otroci.

Vsi si lahko, ne glede na enoto vpisa, izposojajo gradivo v vseh organizacijskih enotah z enotno izkaznico in z enkratnim plačilom letne članarine.

V nadaljevanju prikazujemo število izposojenih enot (na dom, med enotami in vse vrste podaljšav) ter število obiskov. Iz tabele 14 je razvidno, da se je v primerjavi z letom 2017 zmanjšalo število izposoj in število obiskov.

	IZPOSOJA*						OBISK**				
enota	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Braslovče	31993	35913	32723	44977	43368		6534	6678	6710	9238	10135
Polzela	52739	50305	44462	41450	39052		10239	10087	9278	9025	8816
Prebold	47085	46622	45605	46265	42411		8837	8840	8807	8838	8617
Tabor	8482	7674	7727	8185	7392		2282	2125	2254	2467	2337
Vransko	30461	32716	32779	31822	30824		7334	7691	7959	7324	7534
Žalec	221213	226854	211582	194005	180274		52858	52275	50205	49037	48075
Griže	3810	3870	3639	3367	3165		1192	1165	1098	1013	1069
Liboje	1296	1222	1027	904	528		392	395	341	240	174
Petrovče	2733	2464	1800	1507	1424		1020	903	708	649	629
Ponikva	6468	6556	7565	4718	2962		2149	2089	1930	1809	1357
Šempeter	2378	2332	1846	944	632		796	702	592	377	253
Premična	1377	1439	1359	2041	1942		614	381	303	401	397
Drugo		139	85	89	257		60	194	113	140	404
Skupaj	408073	418106	392199	380274	354248		94307	93525	90298	90558	89797

Tabela 14: Število izposojenih enot in število obiskov

* izposoja na dom, med enotami, vse vrste podaljšav

** vračilo, izposoja, podaljšava v knjižnici

Omenjamo tudi medknjižnično izposojo, to je izposoja med knjižnicami v Sloveniji:

- število posredovanih enot v druge knjižnice 44
- število prejetih gradiv iz drugih knjižnic 65

6.4.1 Odmiki od plana

V letu 2018 smo načrtovali enak vpis kot v letu 2017, torej 877 novih članov. Vpisali smo jih 801, kar je 8,7 % manj. Izraženo v % je vpis novih članov najbolj padel v Občinski knjižnici Polzela, in sicer za kar 18,4%. Da se bo to zgodilo, odgovorne na Občini Polzela že dolgo opozarjamo (pisno in ustno), saj se občani vedno pogosteje pritožujejo zaradi težkega dostopa v knjižnico (ni dvigala). Kolikor smo seznanjeni, so že tudi občani poslali pisno pobudo na občino, da je glede lažje dostopnosti potrebno čim prej nekaj urediti. Izpostavljamo pa še, da nismo podporniki kampanjskih brezplačnih vpisov, zato se zanje nismo odločali (npr. Ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic).

Izredno pa nas veseli, ker se je tako zelo povečalo število aktivnih članov, in sicer kar za 5% glede na leto prej.

Načrtovano število izposojenih enot je manjše za skoraj 7 %, načrtovano število obiskov pa je manjše za 0,85%.

Še veliko dela (za katerega je potrebna močna in odločna finančna podpora lokalnih skupnosti) nas čaka, da bo v našem lokalnem okolju v knjižnico vpisanih 24 % prebivalcev, kot so priporočila. Pričakujemo, da je to tudi v interesu naših ustanoviteljev in nas bodo finančno podprli.

6.5 Dodatna dejavnost

Tudi v letu 2018 so bile vse prireditve v knjižnicah za uporabnike brezplačne. Redno smo izvajali pravljične ure in druge oblike bibliopedagoške vzgoje, razne literarne večere in potopisna predavanja, ki jih navajamo v nadaljevanju. Z ustvarjalnicami smo popestrili našo dejavnost. Sodelovali smo tudi z osnovnimi in glasbeno šolo, z Upi Ljudsko univerzo, Vrtci Občine Žalec, z Zavodom za kulturo, šport in turizem Žalec, JSKD OI Žalec in drugimi sorodnimi institucijami ter posamezniki. Še posebej smo sodelovanje okrepili s prireditvami v okviru Utripa domoznanstva.

6.5.1 Dejavnosti za mlade bralce

Pravljične ure so zagotovo najbolj obiskane. Pripovedujemo jih redno v vseh enotah. Na vsako pravljično uro jih povabimo s pisnim povabilom, ker menimo, da je to oblika komunikacije, ki ji je potrebno posvečati čim večjo pozornost. Poleg rednih terminov smo imeli pogoste obiske skupin otrok iz vrtcev. Za mladega bralca skušamo celostno poskrbeti, ga prijazno povabiti v knjižnico, mu jo razkazati in na njemu razumljiv način razložiti pravila izposoje in postavitve gradiva v knjižnici. Pravljica je most med otrokom in odraslim, most med svetom realnosti, v katerem živimo odrasli, in svetom domišljije, v katerem živi otrok.

Pravljična ura v OK Prebold

Pravljična ura v OK Polzela

Pravljična ura v OK Prebold

Pravljični maraton: Irena Štusej (levo), Irena Verbič, Nina Trbovšek

Posebno težko pričakovan je **pravljični maraton**, ki je bil v letu 2018 že dvanajstič, in sicer 2. aprila ob mednarodnem dnevu knjig za otroke. Osrednja nit pripovedovanja je bil Ivan Cankar, saj je lani minilo 100 let od njegove smrti. O njegovem življenju, ustvarjanju in njegovo pravljico Pehar suhih hrušk so pripovedovale Irena Štusej, Irena Verbič in Nina Trbovšek. Ob tej priložnosti je bila v knjižnici pripravljena bukvarna z otroškimi knjigami.

Ob posebnih dogodkih pripravljamo za mlade obiskovalce **priložnostne razstave**. Pripravljamo p**redstavitve knjig** za otroke in mladino.

Ustvarjalnice so že ustaljene in dobro vpeljane ter vedno odlično obiskane. Ustvarjamo v vseh enotah, in sicer ob raznih praznikih in dogodkih: npr. ob Valentinovem, Veliki noči, novem letu, za noč čarovnic …

Obiski otrok iz vrtcev in šol so pomembna oblika bibliopedagoškega dela. Naši redni obiskovalci so otroci iz vseh vrtcev v naši dolini. Na preprost način jim skušamo razložiti nekatera knjižnična pravila, pravila izposoje, preberemo ali povemo jim še pravljico. Obiski otrok so organizirani in terminsko vnaprej pripravljeni.

V OK Vransko

V OK Polzela

Izvajamo pa tudi projekt **Rastem s knjigo**, v okviru katerega osrednjo knjižnico obiščejo sedmošolci iz vseh šol Spodnje Savinjske doline. Zabeležili smo 503 otroke v 24-ich skupinah. V eni šolski uri jim predstavimo knjižnico in njena pravila, knjižnično mrežo, skušamo jih motivirati za branje, poskrbimo za kratek kulturni nastop in jih obdarimo s slovenskim mladinskim leposlovnim delom. V letu 2017/2018 so prejeli knjigo Mihe Mazzinija Zvezde vabijo, v letu 2018/2019 pa knjigo Nataše Konc Lorenzutti Avtobus ob treh. To je projekt, ki poteka v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, JAK-om ter Zvezo splošnih knjižnic, vseh slovenskih splošnih knjižnic ter vseh osnovnih šol.

Z Osnovno šolo Polzela še vedno izvajamo projekt **Beremo skupaj**.

Spodbujali smo k reševanju slovenskega knjižnično muzejskega **Mega kviza**.

Poskrbeli smo tudi za **knjižne uganke in križanke** (zlasti v času počitnic). Sodelovanje je manjše, kot si želimo, vendar bomo z njimi vseeno nadaljevali. Poskrbimo za nagrade, za katere poskrbijo sponzorji in donatorji.

V letu 2014 smo skupaj z Vrtci Občine Žalec pričeli s projektom **Mali Savinjčani beremo**. V letu 2018 je sodelovalo 765 mladih bralcev. V Braslovčah 163, na Polzeli 134, v Preboldu 65, v Taboru 47, na Vranskem 50 in v Žalcu 306.

Mali Savinjčani v Preboldu

Mali Savinjčani na Vranskem

Mali Savinjčani na Polzeli

6.5.2 Prireditve za odrasle

so potekale v vseh enotah. Največkrat smo pripravljali literarne večere, potopisna in druga strokovna predavanja, razstave ter ustvarjalnice. Potrudili smo se in izbirali odlične izvajalce, v goste smo povabili veliko domačinov.

V letu 2018 smo zaključili enajsto in pričeli z dvanajsto sezono branja za bralno značko za odrasle z naslovom Savinjčani beremo. V ponedeljek, 14. maja 2018, je bilo v dvorani Doma II. slovenskega tabora Žalec zaključno druženje bralcev v projektu Savinjčani beremo 2017/2018, v katerem je sodelovalo 307 bralcev iz vseh občin Spodnje Savinjske doline (Braslovče, Polzela, Prebold, Vransko, Tabor in Žalec). Bralci so lahko knjige izbirali iz obsežnega seznama domačih in tujih avtorjev.

Na zaključni prireditvi je bila večina bralcev, vključenih v projekt, nekateri župani in podžupani, predstavniki javnih zavodov, predstavniki sponzorjev in drugi vabljeni.

Uvodoma sem zbrane pozdravila Jolanda Železnik, direktorica Medobčinske splošne knjižnice Žalec. Nagrada bralcem ob zaključku projekta je bila predstava Mestnega gledališča Ptuj Štefka Valentin. V monodrami je v vlogi Štefke Valentin nastopila Zvezdana Mlakar, ki je na prepričljiv način povedala, kako je, če te dnevna rutina duši. Presenečenje večera je bila prisotnost pisateljice Dese Muck. S pesmijo Pabla Nerude Počasi umira sem Jolanda Železnik zaključila prireditev.

V novembru 2018 pa smo ponudili v branje nov seznam. Prepričani smo, da s to dejavnostjo uspešno vzpodbujamo bralno kulturo med odraslimi.

Nadaljevali smo s študijskimi srečanji Bralno druženje na valovih časa, ki jih pripravljamo v sodelovanju z UPI Ljudsko univerzo Žalec. Skupina ljudi, med katerimi prevladujejo ženske, je navdušena nad srečanji, ki jih vodita Irena Štusej in Biserka Neuholt Hlastec. Srečanja v prvi polovici leta so bila na temo zaprašenega hmelja, v drugi polovici leta pa z naslovom Humor je resna stvar.

Nekaj utrinkov z zaključne prireditve Savinjčani beremo:

Z Bralnega druženja na valovih časa:

Precej dobro so obiskani **literarni večeri oz. pogovori z avtorji knjig**. V letu 2018 izpostavljamo poklon jubileju, in sicer 200-letnici rojstva domnevno prve slovenske pesnice Fanny Hausmann. V sodelovanju z ZKŠT Žalec smo v dvorcu Novo Celje, kjer je živela, pripravili spominsko slovesnost, ki je odmevala celo na naslovnici Slovenskih novic.

Jolanda Železnik v vlogi Fanny Hausmann v dvorcu Novo Celje

Karmen Kreže (levo), avtorica priložnostne razstave o Fanny Hausmann

Matjaž Kmecl (levo) in Ervin Fritz v OK Prebold

Andreja Hutinski (desno) predstavlja Majo Gal Štromar in Zvezdano Mlakar

Lea Felicijan (levo) predstavlja varuhinjo pravic poslušalcev Ilinko Todorovski

V sklopu prireditev **Večer na zofi** je Marko Repnik, direktor JSKD, v Občinski knjižnici Prebold gostil takratnega ministra za kulturo Dejana Prešička.

Bivši minister za kulturo Dejan Prešičel (levo), Jolanda Železnik, Marko Repnik

Redno smo pripravljali **razstave**.

Razstava domoznanskega gradiva v OK Prebold

Že tradicionalno pri nas poteka tudi prireditev **Knjige menjajo lastnike** – zagotovo ob mednarodnem dnevu knjig, pa tudi pogosto med letom.

Prav tako **Noč knjige**, ki ji vsako leto damo poseben čar. Gre za mednarodni dogodek, ki ga na svetovni dan knjige, 23. aprila, v Sloveniji izvedemo v knjižnicah, šolah, kulturnih ustanovah in drugod. Lani je bilo Cankarjevo leto, moto druženj pa Cankar za vsak dan, zato je prireditev v počastitev svetovnega dneva knjige odkrivala Cankarja, kakršnega morda še nismo poznali.

Slovenist in literarni teoretik Slavko Pezdir je po uvodnem nagovoru Andreje Hutinski iz žalske knjižnice predaval o aktualnih sporočilih literature Ivana Cankarja s poudarkom na dramatiki in političnih spisih. Umetnostna zgodovinarka in arheologinja Alenka Domjan je v nadaljevanju predavala o tem, kako je Ivan Cankar doumel sodobno likovno izražanje. Predstavila je tudi razstavo, pripravljeno za ta večer, Ustvarjalna širina Ivana Cankarja – risbe in eseji o slovenskih slikarjih. Slikar, literat, knjižni ilustrator, satirik in karikaturist ter glasbenik Dalibor Bori Zupančič je govoril o nastajanju njegovih portretnih karikatur Ivana Cankarja, ki nastajajo v Cankarjevem letu. Lucija Cestnik iz žalske knjižnice je pripravila dva sklopa prepletanja sodobnega s preteklim, in sicer je pripovedovala o krhljih, sadežih in drugih kulinaričnih posebnostih iz Cankarjevih črtic, nakar je odigrala še avtorski tekst, vezan na zapise o kavi iz različnih vrst literature, poimenovala ga je Kava iz črnila in papirja. Nekje na polovici večera je bil čas za okušanje. Suhe hruške, dateljni, pomaranče, ocvrte miške in polni kozarci so zaokrožili med številnimi

obiskovalci. V nadaljevanju smo zaposleni v žalski knjižnici, Jolanda Železnik, Andreja Hutinski, Nina Trbovšek, Valerija Jerman in Andrej Steničnik, predstavili recital Cankar za vsak dan, ki sem ga pripravila Jolanda Železnik. Povsem na koncu so zbrani poslušali še pripoved Pehar suhih hrušk v izvedbi Irene Štusej.

Še vedno **beremo ljudem s posebnimi potrebami** in enkrat letno pripravimo srečanje vseh, ki obiskujejo naša bralno pogovorna srečanja. Na skupnem srečanju v letu 2018 so se nam pridružili Franc Sušnik, župan Občine Vransko, Igor Pungartnik, podžupan Občine Polzela in dr. Hana Šuster Erjavec, podžupanja Občine Žalec. V skupnem programu so se najprej pokazale plesalke Kulturnega društva plesa in animacije Mavrica pod mentorstvom Zinayide Vovk, nakar smo spremljali številne nastope posameznih domov oz. zavodov. Program je radoživo zaključil mladi glasbenih s frajtonerico Jakob Zagožen, ki je ob igranju na inštrument tudi zapel.

Bralke prostovoljke z leve: Fanika Burjan, Laura Jelen, Valerija Jerman, Darja Baloh in Irena Štusej. Skrajno desno Jolanda Železnik.

Plesalke plesne skupine Mavrica

Varovanci MUC Braslovče

S skupino Sožitje Žalec

Jolanda Železnik (desno) z stanovalko Doma upokojencev Polzela

V letu 2013 smo pričeli s sklopom prireditev **Utrip domoznanstva**, ki so zelo popestrile našo prireditveno dejavnost. Odlično jih pripravljata in vodita Karmen Kreže in Tanja Pilih.

Nekaj spominov:

Predstavitev Kronike iz zgodovine Spodnje Savinjske doline

Življenje v dvorcu Novo Celje po II. sv. vojni

Življenje v dvorcu Novo Celje po II. sv. Vojni

KUD Grifon Šempeter

KUD Polzela – likovna sekcija

Strokovna ekskurzija Etnološkega društva Slovenije

Sodelovali smo v projektu **Priporočamo**, ki ga koordinira Osrednja knjižnica Celje.

V letu 2018 smo pripravili še **predstavitev kandidatov za župane oz. županjo** Občine Prebold, in sicer v Občinski knjižnici Prebold.

V Občinski knjižnici Polzela smo **ob 20-letnici Občine Polzela pripravili pogovorni večer** z obema dosedanjima županoma, Ljubom Žnidarjem in Jožetom Kužnikom.

Prav tako smo v Občinski knjižnici Polzeli pripravili **spominsko slovesnost ob 100-letnici Cankarjeve smrti**.

Na Vranskem smo pripravili **proslavo ob dnevu samostojnosti in enotnosti**.

Zelo veliko časa in angažiranosti pa smo potrebovali za soorganizacijo osrednje prireditve ob **150-letnici II. Slovenskega tabora Žalec.** Pri tem projektu smo združili moči Občina Žalec, JSKD OI Žalec, Zavodo za kulturo, šport in turizem Žalec, Medobčinska splošna knjižnica Žalec in Glasbena šola Risto Savin Žalec. Osrednja prireditev je bila prav na dan jubileja, torej 6.9.2018. V slavnostni povorki in kulturnem programu na prostem je sodelovalo 1160 posameznikov iz več kot 50 različnih društev Spodnje Savinjske doline. Po mnenju udeležencev, vabljenih gostov iz tujine in celotne Slovenije, med katerimi sta bila tudi slavnostni govornik Tone Partljič ter predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, smo organizatorji vrhunsko opravili svojo nalogo.

OK Prebold – soočanje kandidatov in kandidatke za župana oz. Županjo

OK Polzela – poklon 100-letnici smrti Ivana Cankarja

Vransko – proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti

OK Polzela – pogovor ob 20-letnici Občine Polzela

Ponosni smo tudi na naša pogosta medgeneracijska druženja. Obe spodnji fotografiji sta nastali v OK Polzela.

S proslave ob 150-letnici II. slovenskega tabora Žalec:

Tudi v letu 2018 smo v vseh enotah skozi vse poletje skušali ugoditi bralcem tudi s čitalnicami na prostem. Posebej zanimiva je bila čitalnica na Fontani piv v Žalcu.

Ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic smo se pridružili praznovanju, ki ga je koordiniralo Združenje splošnih knjižnic v sodelovanju s Sekcijo splošnih knjižnic. Pritegnili smo celo pozornost nacionalne televizije, ki nas je obiskala na dan praznovanja. Obširen prispevek o naši knjižnici je bil predvajan v Slovenski kroniki.

V fotoaparat smo ujeli nekaj prazničnih trenutkov, s katerimi sporočamo, da je modro hoditi v knjižnico:

Sodelovali smo v operaciji Vrt zdravilnih in aromatičnih rastlin na IHPS Žalec, kot sodobno povezovalno središče SSD na področju zelišč. Partnerice smo bile: IHPS Žalec, Turistično društvo Žalec, Mizarstvo Žgank in Medobčinska splošna knjižnica Žalec. Pripravljali smo strokovna predavanja na temo zelišč po vseh naših enotah, naredili smo zvočni posnetek, ki bo nagovarjal obiskovalce vrta, sodelovali pa smo tudi na tiskovni konferenci. Nosilka projekta pri nas je bila Valerija Jerman.

Strokovno predavanje v OK Braslovče

Novinarska konferenca ob zaključku projekta

Tudi tokrat želim poudariti, da sem prijetno presenečena, ko pripravljam poslovno poročilo in brskam po arhivu fotografij za minulo leto. Vedno znova ugotavljam, da smo skoraj neverjetni - kljub skromnim namenskim sredstvom za prireditveno dejavnost (nekatere občine za prireditve niso namenile nič) pripravimo ogromno prireditev. Opise s fotografijami pa lahko najdete na naši spletni strani www.zal.sik.si, kjer lahko v rubriki arhiv prireditev spremljate, kako smo se imeli.

Pregled vseh prireditev s številom obiskovalcev po posameznih enotah je priloga tega poročila. Pripravila ga je Valerija Jerman. Izbor izpostavljenih prireditev, ki je prav tako priloga tega poročila, je pripravila Nina Trbovšek.

6.5.3 Odmiki od plana

Pripravili smo 534 prireditev, kar je 1,14 % **več kot leto prej**. Število obiskovalcev **se je povečalo za 1209** oz. skoraj 7 %. Narašča tudi poprečno število obiskovalcev, in sicer jih je bilo cca 35 na prireditev.

6.5.4 Naša spletna stran (www.zal.sik.si) in virtualna knjižnica (avtor poglavja: Bojan Uranjek)

Statistiko uporabe spletne strani spremljamo s pomočjo orodja Arnesovega spletnega orodja Awstats, ki ga uporabljamo v okviru gostovanja virtualnega strežnika.

V letu 2018 smo beležili 41.342 enkratnih obiskov (unique visitors), skupno pa 77.055 obiskov spletne strani različnih uporabnikov (number of visits).

Obisk spletne strani (unique visitors) se je glede na 2017 zmanjšal za 10.976 obiskov. Nekako smo takšne številke pričakovali, saj vedno več uporabnikov išče in dostopa do gradiva preko aplikacije mCobiss (aplikacija za mobilne naprave). Obisk je skozi celo leto večinoma enak, do nekaj odstopanj prihaja v času dopustov in počitnic.

Monthly history

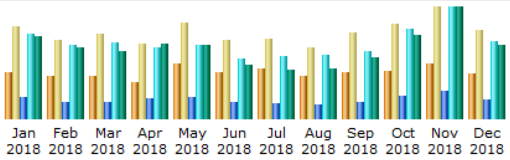

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2018	3,422	6,880	78,433	306,801	9.62 GB
Feb 2018	3,163	5,830	62,719	266,686	8.38 GB
Mar 2018	3,130	6,290	58,708	274,876	7.92 GB
Apr 2018	2,685	5,545	72,192	259,125	8.74 GB
May 2018	4,117	7,130	77,794	266,896	8.66 GB
Jun 2018	3,421	5,820	59,474	218,598	6.27 GB
Jul 2018	3,738	5,937	54,649	228,684	5.69 GB
Aug 2018	3,165	5,277	53,552	232,011	5.90 GB
Sep 2018	3,463	6,430	62,106	243,378	7.13 GB
Oct 2018	3,512	7,071	82,184	325,504	9.88 GB
Nov 2018	4,126	8,278	101,005	405,213	13.09 GB
Dec 2018	3,400	6,567	70,655	282,154	8.61 GB
Total	41,342	77,055	833,471	3,309,926	99.89 GB

Days of month

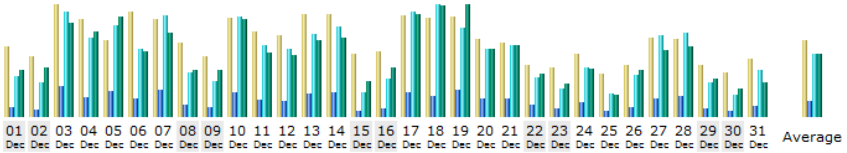

Navajamo še nekaj zanimivih podatkov po dnevih in času obiska.

Days of week

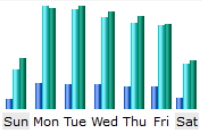

Day	Pages	Hits	Bandwidth
Sun	1,114	4,593	173.52 MB
Mon	2,912	11,814	341.77 MB
Tue	2,862	11,525	347.44 MB
Wed	2,790	10,623	329.07 MB
Thu	2,554	9,972	314.46 MB
Fri	2,513	9,705	288.74 MB
Sat	1,225	5,188	165.50 MB

Hours

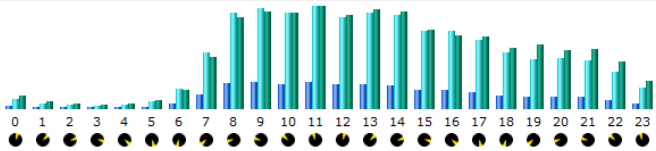

Hours	Pages	Hits	Bandwidth	Hours	Pages	Hits	Bandwidth
00	6,513	23,762	1013.19 MB	12	63,050	239,129	7.04 GB
01	4,241	13,657	538.11 MB	13	64,734	250,308	7.43 GB
02	3,117	9,341	392.69 MB	14	61,085	244,223	7.27 GB
03	3,538	8,497	333.45 MB	15	47,928	204,129	5.94 GB
04	4,011	10,860	413.21 MB	16	47,747	202,087	5.51 GB
05	5,443	18,246	666.41 MB	17	41,887	178,826	5.42 GB
06	12,859	50,463	1.37 GB	18	34,279	147,275	4.60 GB
07	35,892	146,059	3.84 GB	19	31,050	127,584	4.80 GB
08	67,029	249,926	6.83 GB	20	30,913	130,262	4.42 GB
09	68,233	260,999	7.25 GB	21	29,790	125,417	4.44 GB
10	64,887	250,522	7.16 GB	22	22,577	96,139	3.54 GB
11	70,592	266,440	7.67 GB	23	12,076	55,775	2.10 GB

Tudi v letu 2018 so uporabniki največ poizvedovali po kraju knjižnice, Cobiss katalogu, podaljševanju gradiva … Tudi podatek o uporabi brskalnikov preko katerih so uporabniki dostopali do naših spletnih strani je podoben lanskemu. Med vodilnimi je Google Chrome, sledijo mu Firefox, Internet Explorer, Mobilni brskalniki (Android) …

Uporabniki nas še vedno obiskujejo največ iz osebnih računalnikov (operacijski sistem Windows), sledi mu operacijski sistem Android …

Search Keywords (Top 10)
Full list

266 different keywords	Search	Percent
knjižnica	777	29.2 %
žalec	769	28.9 %
zalec	243	9.1 %
knjiznica	232	8.7 %
knjižnjica	27	1 %
medobcinska	26	0.9 %
knjžnica	26	0.9 %
moja	25	0.9 %
polzela	18	0.6 %
domo	12	0.4 %
Other words	498	18.7 %

Search Keyphrases (Top 10) Full list		
149 different keyphrases	Search	Percent
knjižnica žalec	688	55.5 %
knjiznica zalec	190	15.3 %
medobcinska knjiznica zalec	26	2.1 %
knjžnica žalec	26	2.1 %
knjižnjica žalec	26	2.1 %
knjižnica zalec	26	2.1 %
moja knjižnica	19	1.5 %
žalec domo znanski oddelek karmen	12	0.9 %
^bsb^xdm095^s20294^rs	8	0.6 %
knjiŽnica Žalec	8	0.6 %
Other phrases	209	16.8 %

Browsers (Top 10)	Pages	Percent	Hits	Percent
Google Chrome	281,251	33.7 %	1,638,153	49.4 %
Unknown	249,406	29.9 %	252,144	7.6 %
Firefox	186,898	22.4 %	779,705	23.5 %
MS Internet Explorer	65,928	7.9 %	363,772	10.9 %
Safari	25,918	3.1 %	212,485	6.4 %
Mozilla	13,929	1.6 %	18,557	0.5 %
Opera	3,796	0.4 %	12,877	0.3 %
Edge	3,691	0.4 %	19,604	0.5 %
IPhone (PDA/Phone browser)	1,237	0.1 %	4,574	0.1 %
Android browser (PDA/Phone browser)	822	0 %	7,613	0.2 %
Others	595	0 %	1152	0 %

Statistika obiska socialnega omrežja Facebook

Knjižnica ima na socialnem omrežju Facebook registrirana dva profila. Medobčinska splošna knjižnica Žalec in Utrip domoznanstva Spodnje Savinjske doline - včeraj, danes, jutri. V letu 2018 smo beležili ponovno velik obisk strani oz. doseg prispevkov družabnega omrežja.

V letu 2018 je znašal obisk (Total reach) na splošnem profilu Medobčinske splošne knjižnice Žalec kar 61857 obiskov oz. tolikokrat so uporabniki videli/pregledali naše prispevke oz. vsebino.

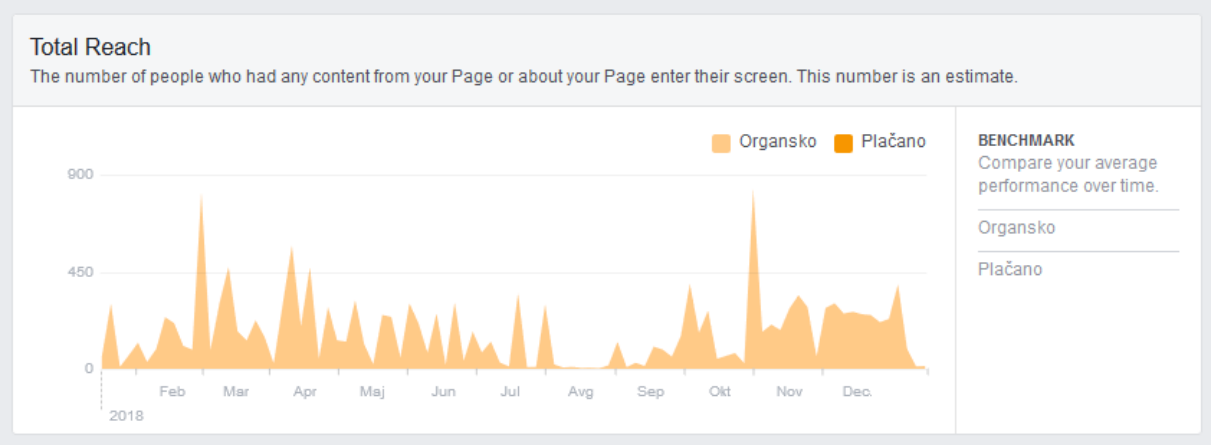

Na profilu družabnega omrežja Facebook – Utrip domoznanstva Spodnje Savinjske doline – včeraj, danes, jutri, so nas obiskali kar 11948-krat (Total reach).

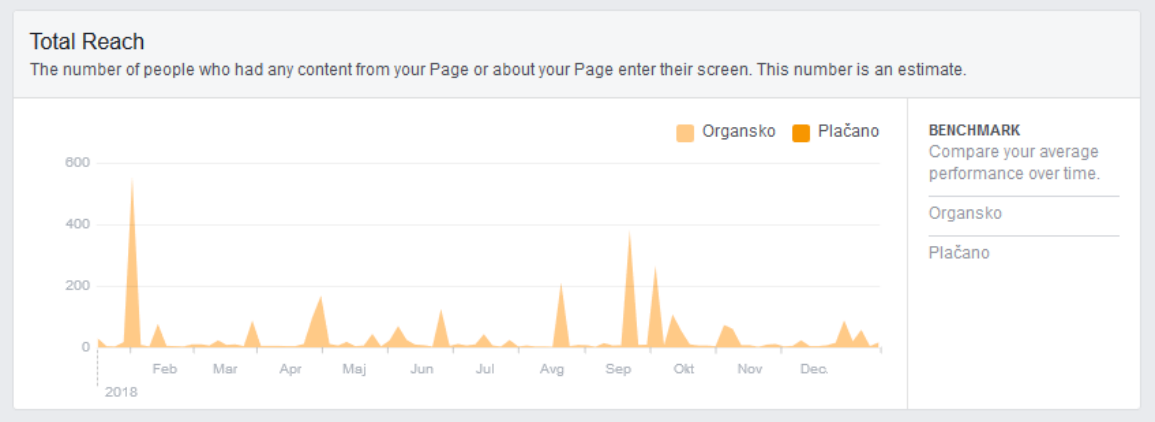

Spletna stran – E-vabila – E-naslovi

Tudi v letu 2018 smo bralcem omogočali naročanje na prejem vabil prireditev in pravljičnih ur. To so lahko storili s prijavo na spletni strani. Vabila pošiljamo vsem uporabnikom za vse naše enote, tako, da je izbira in obveščanje prireditev čim večja. Dodatno smo začeli oglaševati tudi na vstopni strani s ti. »sliderji« .Trenutno imamo v bazi prejemnikov že 695 prejemnikov, število naročenih pa se mesečno spreminja. Storitev naročanja na novice izvajamo v skladu z zakonodajo (ZVOP-1).

6.6 Investicije in investicijsko vzdrževanje

Nakupili smo nekaj pohištvene in računalniške opreme (podrobno navajamo v nadaljevanju).

Knjižnica v Žalcu je s prizidkom kulturnega doma pridobila nekaj dodatnih prostorov, in sicer 174 m^2. Res smo hvaležni Občini Žalec, ker nam je namenila nekaj čudovitih prostorov. V novi del smo prestavili nabavo in obdelavo, tajništvo, informatika in direktorico. V bivši pisarni direktorice je zdaj kuhinja in končno lahko dostojno malicamo (doslej smo vsa leta pred vrati WC-ja). V bivše prostore nabave in obdelave smo prestavili čitalnico, v bivšo čitalnico in bivšo pisarno informatika pa smo razširili postavitev knjižničnega gradiva.

V najslabših pogojih še vedno deluje Krajevna knjižnica Petrovče. Prostor je večnamenski, ključe ima veliko uporabnikov. V Petrovčah so ponavljajoče težave z nečistočo, pogosto je popolna tema na hodniku, ki vodi do knjižnice, nemalokrat so vhodna vrata zaklenjena, tako da uporabniki sploh ne morejo priti do knjižnice, zgodilo pa se je tudi že, da so se v času odprtosti knjižnice v prostoru opevale pevke vokalne skupine.

Navajamo pregled nabave opreme in drobnega inventarja po enotah (izpuščeni drobni predmeti):

Knjižnica Braslovče

- namizna stojala,
- nekaj igrač.

Knjižnica Polzela
- tiskalnik,
- nekaj igrač,
- namizna stojala,
- družabna igra.

Knjižnica Prebold
- šest pladnjev,
- nekaj igrač,
- vaza.

Knjižnica Tabor
- knjižni regal,
- namizna stojala,
- igrača,
- družabna igra.

Knjižnica Žalec
- 200 opornikov,
- namizna stojala,
- kozarci,
- igrače,
- družabne igre,
- lestev aluminijasta,
- voziček za knjige,
- omare za Domoznanski oddelek,
- dva bralnika,
- uničevalec dokumentov,
- izposojni pult,
- fotokopirni stroj,
- prenosno ozvočenje,
- stenski obešalnik,
- dva prenosna in en tablični računalnik.

6.6.1 Odmiki od plana

Nekatere enote so še vedno invalidom nedostopne. Najtežje je uporabnikom dostopati v Občinsko knjižnico Polzela. Tam je sicer naprava, ki se imenuje goseničar, a si z njo oseba sama ne more pomagati.

6.7 Domoznanstvo (avtorica poglavja: Karmen Kreže)

Domoznanstvo dobiva pri nas vedno večje razsežnosti. Poleg izjemno velikega števila enot domoznanskega gradiva ga odlikuje izjemno bogata prireditvena dejavnost. Vodji oddelka Karmen Kreže pri delu pomaga Tanja Pilih.

MESEC	DEJAVNOST
Januar	- predstavitev gradiva na temo hmeljarstvo predšolskim otrokom (5-6 let), en oddelek Vrtca Žalec - razstava ob obletnici rojstva Antona Schwaba s knjigami o njem - Utrip domoznanstva: predstavitev tematske številke znanstvene revije Kronika z naslovom Iz zgodovine Spodnje Savinjske doline
Februar	- Utrip domoznanstva: življenje v dvorcu Novo Celje po drugi svetovni vojni. Ob dogodku je bila postavljena istoimenska obsežnejša razstava - nakup 31 razglednic Spodnje Savinjske doline v vrednosti 1.232,00 € - razstava ob rojstnem dnevu Ivana Florjanca s CD-ji njegovih uglasbitev - razstava ob obletnici smrti Doreta Klemenčiča – Maja z njegovimi slikami in knjigami o njem - razstava ob obletnici rojstva Mete Rainer z njenimi knjigami
Marec	- Utrip domoznanstva: Čebelarsko društvo Tabor se predstavi - predstavitev domoznanskega oddelka aktivu direktorjev javnih zavodov Občine Žalec
April	- Utrip domoznanstva: 87. pehotni polk - udeležba na festivalu Kamra v Osrednji knjižnici Celje - predstavitev domoznanskega oddelka Etnološkemu društvu Slovenije
Maj	- predstavitev domoznanskega oddelka Likovni sekciji KUD Polzela - sodelovanje na Paradi učenja na Podeželski tržnici v Žalcu (predstavitev domoznanskega oddelka) - Utrip domoznanstva: videorazstava fotografij gradu Žovnek zadnjih 50 let avtorja dr. Borisa Skalina - maraton domoznanstva: predstavitev domoznanskega oddelka sedmošolcem OŠ Žalec - udeležba Karmen Kreže na sestanku Sekcije za domoznanstvo pri ZBDS
Junij	- razstava ob obletnici rojstva Frana Robleka s knjigami o njem
Julij	- razstava ob obletnici rojstva Frana Robleka s knjigami o njem - objava zgodbe Skromen mož velikih dejanj: Janez Hausenbichler v časopisu Novi tednik (zgodba je bila objavljena v več delih) - razstava ob obletnicah Antona Schwaba in Rista Savina z gradivom in njiju
Avgust	- razstava ob obletnicah Antona Schwaba in Rista Savina z gradivom in njiju - razstava o ljudskem slovstvu in Angelosu Bašu s knjigami le-teh - razstava ob 10-letnici smrti Daneta Debiča z njegovimi knjigami
September	- razstava ob prazniku Občine Žalec in 150-letnici II. slovenskega tabora v Žalcu - Odprtje razstave Fanny Haussmann, Slovenka v Dvorcu Novo Celje - Objava članka »Slovensko narodno prebujanje in II. slovenski tabor v Žalcu« avtorice Karmen Kreže v reviji Vpogled
Oktober	- Utrip domoznanstva: Po sledeh zaprašenih žalskih pisem - predstavitev domoznanskega oddelka skupini učiteljev in šolskih knjižničarjev iz Zadra - Sodelovanje Karmen Kreže s prispevkom na festivalu domoznanstva Domfest - Predvajanje oddaje Sledi z naslovom Dvorec Novo Celje in črna dama, v kateri je Karmen Kreže predstavila življenje Fanny Haussmann - razstava ob dnevu reformacije s knjigami o reformaciji in protestantizmu (poudarek na Govčah)
November	- Utrip domoznanstva: Likovna sekcija Kulturno-umetniškega društva Polzela se predstavi - Utrip domoznanstva: Kulturno umetniško društvo Prebold se predstavi - Razstava domoznanskega gradiva v enotah Žalec, Polzela in Prebold v sklopu Dneva splošnih knjižnic
December	- Utrip domoznanstva: Grifon Kulturno-umetniško društvo Šempeter se predstavi - razstava Skromen mož velikih dejanj: Janez Hausenbichler ob 180 –letnici rojstva - objava zgodbe »Pozdrav iz Žalca« na Kamri - pridobitev zapuščine Eduarda Salesina

Tabela 15: Pregled domoznanskih aktivnosti

7. POROČILO O DRUGIH DOSEŽKIH PRI POSLOVANJU V PROUČEVANEM OBDOBJU

Upoštevajoč splošni zastaralni rok, smo brisali terjatve bralcev, stare več kot 5 let.

Posodobili smo nekaj aktov: Katalog informacij javnega značaja in še nekaj drugih.

Skladno z zakonodajo smo iz naših evidenc izbrisali 944 članov, ki knjižnice niso obiskali vsaj eno leto in so imeli poravnane vse svoje obveznosti.

Januarja 2018 smo pričeli s Cobiss3/Izposoja.

Na povabilo Občine Žalec smo brezplačno naredili nekaj recenzij raziskovalnih nalog, ki so jih pripravili učenci osnovnih šol iz Občine Žalec.

Direktorica Jolanda Železnik sem kot članica sodelovala v strokovnih svetih Osrednje knjižnica Celje in Knjižnice Ivana Potrča Ptuj. Sem tudi članica sveta JSKD OI Žalec in UO ZKD Savinja Žalec.

Za spodbujanje bralne kulture, vseživljenjskega izobraževanja, medgeneracijskega sodelovanja ter ohranjanja in promoviranja kulturne dediščine v Spodnji Savinjski dolini nam je župan Občine Žalec ob občinskem prazniku izročil grb Občine Žalec.

Občina Braslovče je poravnala izgubo preteklih let v znesku 6.095,92 €.

Skrbeli smo za promocijo zdravja na delovnem mestu in se udeležili pohoda od solin do solin. Med potjo smo se učili nordijske hoje.

Pričeli smo sodelovati s skupino Podmornica, ki deluje v okviru Centra za socialno delo. Z njihovimi člani smo se srečevali enkrat mesečno.

Enkrat tedensko smo nudili delo osebi z Downovim sindromom. Pri tem smo sodelovali z zavodom Integra.

Povečali smo število ur odprtosti v enoti Žalec in Griže.

Poskrbeli smo za zakonsko dolžnost, in sicer notranjo revizijo. Pregledali so pravilnost izpolnjevanja in obračuna potnih nalogov.

Imeli smo inšpekcijski nadzor stanja dokumentarnega in arhivskega gradiva.

Na razpisu Ministrstva za kulturo smo prejeli 38.009 € za nakup knjižničnega gradiva. (Za nakup IKT ni bilo razpisa.)
Donacije in sponzorstva – 980,00
JSKD sofinanciranje projekta - 4.444,00 €

V letu 2018 SKUPAJ: 43.433 € (kar je natanko toliko, kot leto prej).

8. DOLGOROČNI CILJI MEDOBČINSKE SPLOŠNE KNJIŽNICE ŽALEC

Tudi v letu 2018 je Medobčinska splošna knjižnica Žalec sledila naslednjim ciljem:
- knjižnice v mreži bodo s svojim delovanjem povečale kakovost življenja posameznika in skupnosti,
- zmanjševale razlike med informacijsko bogatimi in informacijsko revnimi uporabniki,
- dvigovale zavest o pomenu knjige in branja za razvoj posameznika in družbe,
- okrepile bodo pripadnost lokalni skupnosti,
- povečale ugled in prepoznavnost lokalnih skupnosti,
- povezovale različne življenjske sloge,
- okrepile kulturno življenje,
- dvignile izobrazbeno raven,
- skrbele za razvoj in obvladovanje slovenskega jezika,
- širile bralno kulturo, razvijale informacijsko (poudarek na izobraževanju uporabnikov za rabo knjižničnih gradiv in storitev) in funkcionalno pismenost ter
- podpirale splošno kulturno in jezikovno nacionalno zavest ter širile obzorja duha.

Izstopajoče:
- Knjižnično zbirko gradimo skladno s finančnimi zmožnostmi, le-te pa ne omogočajo prirasta 200 enot na 1000 prebivalcev, kaj šele 250 enot na 1000 prebivalcev.
- Trend naraščanja število aktivnih članov in število prireditev ter obiskovalcev na prireditvah.
- Kar zadeva knjižnično osebje pa smo še vedno zelo podhranjeni in nam lani ni uspelo povečati števila zaposlenih – imamo močno pomanjkanje vseh treh kategorij delavcev: strokovnih, upravnih in tehničnih.

9. ZAKLJUČEK

Knjižnica je srce lokalne skupnosti (dnevna soba). Omogoča vsem, ne glede na raso, starost, spol ali ekonomski položaj, dostop do informacij, ki so bistvenega pomena za kakovostno življenje.

Menimo, da uspešno spodbujamo bralno kulturo in vseživljenjsko izobraževanje, ohranjamo kulturno identiteto in sooblikujemo podobo Spodnje Savinjske doline, ki se odraža tudi v funkcionalni in finančni pismenosti njenih prebivalcev.

Uresničili smo večino letnih ciljev, med katerimi izpostavljamo:
- podpis pogodb z vsemi občinami ustanoviteljicami (žal ne za načrtovane zneske),
- povečali smo temeljno zalogo gradiva,
- povečali smo število aktivnih članov,
- povečali smo število prireditev in obiskovalcev na njih.

Močno si želimo, da bi bili uresničeni tudi dolgoročni cilji, na katere nimamo neposrednega vpliva:
- povečanje števila zaposlenih,
- doseganje normativov nabave gradiva.

Tveganje za nedoseganje ciljev je največje na področju nabave knjižničnega gradiva, saj je le-ta zelo odvisna od namenskih sredstev, ki jih zagotavljajo občine ustanoviteljice in Ministrstvo za kulturo.

Tveganje za nedoseganje ciljev je veliko zlasti v Občinski knjižnici Tabor, ker občina še vedno zaostaja z nakazili zahtevkov. Z nakazili zahtevkov zaostaja tudi Občina Vransko.

Kazalci uspešnosti potrjujejo, da je v zavodu vzpostavljena organizacija dela, ki zahteva od vseh zaposlenih veliko napora, dogovarjanja in natančnega načrtovanja.

Knjižnice po Sloveniji imajo večstoletno tradicijo, ki jo morajo ohranjati, obenem pa biti sopotnice sodobnemu človeku, ki ima povsem drugačne potrebe po znanju, izobraževanju, kulturi, sprostitvi, branju kot pred leti. Human razvoj mora slediti tehnološkemu razvoju in tu lahko oz. moramo knjižnice odigrati pomembno vlogo.

Zagotovo v danih prostorskih pogojih uspešno združujemo tradicionalno knjižnično dejavnost s sodobnimi storitvami. Povezujemo veliko različnosti in gradimo zahteven most med preteklostjo in sedanjostjo.

Zakon o knjižničarstvu, ki je začel veljati leta 2001, je knjižnicam naložil številne nove naloge. Tudi tehnološki napredek in spremenjene družbene in ekonomske razmere postavljajo vedno nove izzive in naloge. V knjižnicah se zaradi napredka NE ukinjajo stare dejavnosti, ampak se vzporedno pojavljajo nove in skupaj tvorijo t. im. hibridne knjižnice. Pojavljajo se nove tehnologije in mediji, istočasno pa ostajajo tradicionalni postopki, zato lahko temu sledi le ustrezno usposobljen strokovni delavec.

Sredstva za knjižnično dejavnost se že nekaj let realno zmanjšujejo (ob tem izrazu mislim predvsem na to, da indeksi financiranja ostajajo isti ob porastu cen), zaradi tega knjižnice zgubljamo dotok knjižničnega gradiva, kar pomeni, da ne moremo oblikovati ustreznih zbirk, ki bi zagotavljale kompetentne možnosti za izobraževanje in informiranje prebivalcev ter njihov osebni razvoj. Zmanjšujejo se sredstva za materialne stroške, ukinjajo sredstva za investicijsko vzdrževanje. Sredstva za financiranje delovne sile ne omogočajo nujno potrebnih novih zaposlitev. Vse našteto bo pustilo nepopravljive posledice na področju knjižničarstva v naši dolini in s tem pri prebivalcih lokalne skupnosti pri razvijanju osnovne, funkcionalne, finančne in še kakšne pismenosti. Načrtno poudarjam termin, ki je bil doslej nepomemben – FINANČNA pismenost. Dokazano, namreč, je, da nekateri ljudje sploh ne znajo ravnati s svojimi osebnimi financami. V razmerah, ki se obetajo, bodo ta znanja ključnega pomena.

Tokrat izpostavljam še dejstvo, da so občine Spodnje Savinjske doline na predpredzadnjem mestu v Sloveniji po financiranju na glavo prebivalca (brez investicij). To dejstvo je zaskrbljujoče in resno ter glasno alarmira. Morda so v Spodnji Savinjski dolini mnogi razvojni zaostanki tudi zaradi tega dejstva? Zato je nujno, da z ustanovitelji najdemo skupno pot za postopno, vendar vztrajno odpravljanje primanjkljajev. Ti se nanašajo predvsem na kadrovsko podhranjenost in ponekod na prostorsko utesnjenost ter možnost dostopa tudi mobilno oviranim.

Žal le redki povezujejo knjižnice z gospodarstvom v ožji in širši lokalni skupnosti, pa so z njim tesno povezane. Velik del proračunskih sredstev namreč pretočijo v gospodarstvo, saj plačujejo obratovalne stroške, vzdrževalna dela, investicije, nakup gradiva itd in to v zakonitih plačilnih rokih.

Dobro razvita knjižnica je v ugled lokalni skupnosti. V času socialnih stisk, ki jih prinaša kriza, pa je med drugim tudi rehabilitacijski prostor.

Z novimi oblikami knjižne, književne in knjižnične vzgoje vedno bolj vzpodbujamo bralno kulturo, sledimo znanjem, ki omogočajo vizualno, medijsko in digitalno opismenjevanje naših uporabnikov.

Svoje storitve približujemo vedno širšemu krogu uporabnikov, in sicer z načrtno promocijo in stalnim obveščanjem v medijih in na naši spletni strani.

V prostem času se pripravljamo na prireditve, pravljične ure, pripravljamo scenarije, sami moderiramo prireditve in se pogovarjamo z našimi literarnimi in drugimi gosti – tudi s tem prihranimo, ker ne plačujemo dragih honorarjev.

Kar pa je še posebej pomembno, je pa tole: naše knjižnice sestavljajo mrežo, njihovo delovanje je vzajemno, kar pomeni, da če ena občina odlično skrbi za svojo knjižnico, vpliva to na rast vseh knjižnic oz. zavoda kot celote. In, seveda, obratno: če ena občina ne skrbi za svojo knjižnico, zmanjšuje standard vsem ostalim knjižnicam v mreži oz. zavodu, kot celoti.

Za bralce se je treba potruditi – ni dovolj, da smo knjižničarji prijazni, moramo jim imeti kaj ponuditi. Zahtevni so, zelo in vedno bolj.

Potrebujemo torej denar in skoraj v celoti smo odvisni od občinskih proračunov. Knjižnice imamo zelo malo lastnih prihodkov, zgolj zamudnine, ki so ali pa niso – odvisno od discipline bralcev, in članarine, ki pa tudi so ali pa niso. Nekatere kategorije bralcev so tako ali tako po zakonu oproščene plačila članarine (npr. nezaposleni, otroci), sicer pa je članarina odvisna tudi od ponudbe knjig - če je bralec zadovoljen s ponudbo, se je pripravljen včlaniti, sicer pa ne.

Vsako leto tudi prosimo za denar za prireditve – prosimo za res skromne zneske: v poprečju okrog 2500 € na občino. Samo tri občini nam sofinancirajo prireditve. Izvajanje prireditev v knjižnicah je po zakonu obvezno, torej nam občine ustanoviteljice s tem, ker nam ne dajejo denarja zanje, onemogočajo izpolnjevanje zakonskih obveznosti. Za občane pa so prav prireditve v knjižnicah nujne, saj so vse brezplačne in zato dostopne vsem.

Ne smemo spregledati dejstva, da je v vseh šestih občinah prav knjižnica najbolj obiskana kulturna ustanova, prostor kulture, izobraževanja in srečevanja, prepoznavna, nepogrešljiva in priljubljena med uporabniki v lokalnem okolju ter spoštovana tudi v slovenski strokovni javnosti.

Iz poprečja jo dviguje tudi izjemno razvita domoznanska dejavnost z obsežnimi domoznanskimi zbirkami. Prav s knjižnicami sporočamo svetu, da smo in kdo smo.

Pomembno pa je tudi dejstvo, da se povečuje delež socialno šibkega prebivalstva, kar krepi tudi socialno vlogo knjižnice in tudi zato so prireditve v knjižnicah tako zelo zaželene, saj so brezplačne in zato tudi tej strukturi prebivalstva dosegljive.

Sicer pa smo prepričani, da zelo prispevamo h kakovosti življenja posameznikov v lokalnem okolju.

Menimo, da smo družinam prijazna knjižnica. Naša knjižnica je knjižnica za vse.

Zato povabilo vsem, ki ste že z nami in vsem, ki bi želeli biti: Vstopite, pri nas se lahko izobražujete, uporabljate internet, berete časopise, se srečujete z enako mislečimi na kulturnih večerih, se udeležujete projektov, ki nas družijo, tkete prijateljske vezi, začutite povezanost z lokalno skupnostjo ali preprosto uživate.

Pomembno pa je tudi spoznanje, da je prosti čas vedno bolj redka in zato vedno bolj dragocena dobrina, zato ga je dobro preživeti tam, kjer vam je lepo, kjer za vas prijazno poskrbijo, kjer se počutite dobro …

Poslovno poročilo je del letnega poročila za leto 2018, ki ga je obravnaval in potrdil svet zavoda na seji, ki je bila 26. 2. 2019.

10. ČISTO ZA KONEC

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
število aktivnih članov	5415	5936	6309	6494	6830	6724	6596	6711	7030	7387
število prebivalcev	40930	41494	42071	42241	42139	41980	42166	42235	41354	42359
število aktivnih članov/1000 prebivalcev	132	143	150	154	162	160	156	159	170	174
število vpisov	701	768	960	777	788	836	749	865	877	801
število obiskov	63921	69085	73984	80710	91447	94307	93525	90298	90558	89797
število obiskov/aktivnega člana v knjižnica	11,80	11,64	11,73	12,43	13,39	14	14	13,5	12,9	12,2
število obiskov/prebivalca	1,56	1,66	1,76	1,91	2,17	2,25	2	2,14	2,2	2,1
število obiskov/zaposlenega	4917	5314	5691	6208	7034	7254	7194	6946	6468	6414
število izposoj	276222	289709	312889	318577	396104	408073	418106	392199	380274	354248
število izposoj/prebivalca	6,75	6,98	7,4	7,54	7,85	9,72	10	9,29	9,2	8,4
število izposojenih enot/aktivnega člana	51	48,81	49,6	49,06	48,44	60,69	63	58	54	48
število izposojenih enot/zaposlenega	21248	22285	24068	24506	25452	31390	32162	30169	27162	25303
medknjižnična izposoja	94	135	176	147	121	90	129	146	143	109
število prireditev	393	375	376	324	271	352	387	434	528	534
število obiskovalcev na prireditvah	9432	9625	10326	8917	5937	12443	13820	15064	17428	18637
poprečno št. obiskovalcev/prir.	24	26	27,5	27,5	22	35	36	35	33	35
poprečno število prireditev/teden	7,6	7,2	7,2	6,2	5,2	6,7	7	8	11	11
ure odprtosti na teden	134	132	148	148	144	143	143	143	153	159
ure odprtosti na leto	6968	6864	7696	7696	7488	7436	7436	7436	7956	8268
zaloga gradiva	166712	172024	176308	182872	194691	180970	186742	191071	190962	195244
število serijskih publikacij	158	238	204	208	186	170	204	163	177	174
obrat gradiva	1,66	1,68	1,78	1,74	2,03	2,25	2	2,11	1,99	1,8
prirast gradiva – obdelano	7078	8554	8557	8635	9024	6447	6767	6438	7986	8943
Nakup	5703	7099	6912	7362	6246	4657	4554	4701	5141	5531
Dar	1047	1022	1598	1273	2567	1657	2063	1527	2748	3272
povprečna cena knjige	17,53	17,57	18	16,30	18,6	16,9	17,3	15,4	15,4	15,6
za nakup gradiva	110.821,99	128.944,38	124.541,68	124.060,03	116.364,24	86.454,68	82.697,02	81.176,88	88.659,54	93.554,44
število zaposlenih	13	13	13	13	13	13	13	13	14	14

Tabela 16: Nekateri kazalci uspešnosti

Direktorica:
Jolanda Železnik

KAZALO

1. UVOD 2
1.1 Zakonske in druge pravne podlage 2

2. SPLOŠNI PODATKI O ZAVODU 3
2.1 Ustanoviteljstvo 3
2.2 Kontaktni podatki 4

3. VODSTVO IN ORGANI KNJIŽNICE 4

4. ORGANIZIRANOST ZAVODA 4
4.1 Organiziranost knjižnične mreže 4
4.2 Odprtost organizacijskih enot 6
4.3 Tehnična opremljenost enot 6
4.4 Računalniška opremljenost enot 7

5. KADROVSKA STRUKTURA 7
5.1 Sestav zaposlenih 31.12. 2018 7

6. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH 8
6.1 Finančna konstrukcija 8
6.1.1 Odmik od plana 8
6.2 Kadrovska struktura in izobraževanje 8
6.2.1 Odmik od plana 10
6.3 Knjižnično gradivo 10
6.3.1 Odmik od plana 13
6.4 Uporabniki 13
6.4.1 Odmik od plana 15
6.5 Dodatna dejavnost 15
6.5.1 Dejavnosti za mlade bralce 16
6.5.2 Prireditve za odrasle 18
6.5.3 Odmiki od plana 28
6.5.4 Naša spletna stran (www.zal.sik.si) in virtualna knjižnica 28
6.6 Investicije in investicijsko izobraževanje 31
6.6.1 Odmiki od plana 32
6.7. Domoznanstvo 33

7. POROČILO O DRUGIH DOSEŽKIH PRI POSLOVANJU V PROUČEVANEM OBDOBJU 34

8. DOLGOROČNI CILJI MEDOBČINSKE SPLOŠNE KNJIŽNICE ŽALEC 35

9. ZAKLJUČEK 35

10. ČISTO ZA KONEC 38

Seznam tabel:

Tabela 1: Pregled odprtosti enot 6

Tabela 2: Tehnična opremljenost enot 6

Tabela 3: Računalniška opremljenost enot 7

Tabela 4: Pregled izobraževanj 9

Tabela 5: Sistemizirana in zasedena delovna mesta na dan 31. 12. 2018 9

Tabela 6: Pregled sredstev za nakup knjižničnega gradiva po občinah 10

Tabela 7: Struktura prirasta knjižnega gradiva v letu 2018 po enotah 11

Tabela 8: Razdelitev porabljenih sredstev za nakup knjižničnega gradiva v letu 2018 11

Tabela 9: Primerjava odpisa gradiva 2011 – 2018 12

Tabela 10: Primerjava prirasta gradiva 2011 - 2018 12

Tabela 11: Vpis novih članov v letu 2018 in primerjava
z leti 2017, 2016, 2015, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007 in 2006 13

Tabela 12: Število aktivnih članov 31. 12. 2018 14

Tabela 13: Struktura aktivnih članov po kategorijah 31. 12. 2018 14

Tabela 14: Število izposojenih enot in število obiskov 15

Tabela 15: Pregled domoznanskih aktivnosti 33

Tabela 16: Nekateri kazalci uspešnosti 38

Fotografije so iz arhiva Medobčinske splošne knjižnice Žalec, avtorji večine so Tone Tavčer, Darko Naraglav in Veni Ferant.